

DESCRIP TIO TERRÆ FIRMAE, &c.

14

Cartagina

Provincia & præfectura Cartagenæ ad oram terræ Firmæ & maris Atlantici longitudine sua ab Oriente in Occidentem excurrit à fluvio Magdalena ad fluvium usque Darien, at à Meridie in Septentrionem leuis 80. Regio montosa est, & rupibus aspera. Valles habet altis arboribus confitas, aërem habet pluvium. Sata Castellana semen non ferunt: nec tritici nec auri ferax est, nisi in quibusdam tractibus. Magna hic resinæ & aromatici gummi, necnon aliorum succorum copia ex arboribus colligitur: adhæc sanguis draconis, balsama fragrantissimi odoris, maximarumque facultatum.

Civitas *Cartagena* mari vicina, cives habet plus quam 500, interque eos muliebris sexus supra 200. Sedes est Gubernatoris, eorumque qui redditibus regiis præfetti sunt. Est & hic gazophylacium & Ecclesia Cathedralis suffraganea Novi Regni. Cœnobium habet Dominicanorum. Sita est in planicie ac peninsula Septentrionem contra. Litus est vastum & vadosum valde, & partè quadam brachii instar in mare excurrit, ita ut lacum efficiat de *Canapote*, qui, uti maris æstus, iisdem horis adfluit & refluit. Ecce civitate per pontem itur in continentem, qui instar viæ stratae aditum & exitum præbet, longus 250 passus. Fundata est loco arenoso, sinuusque habet & maris diverticula, in quibus dulces aquas reperiuntur. Temperies aëris subinde insalubrior est, idque propter foedos stagnorum & lacuum halitus, qui dolorum morborumque causa sunt. Portum habet cum aliis Indiæ totius portibus commoditate certantem, quanquam majorum navium statio paulo ab ipsa urbe remotior sit. Primus Cartagenam detexit Rodrigo de Bastidas anno 1502, qui cum aliis acria bella gessit cum Indis, quibus arma erant venenata sagittæ. Sunt & aliæ hic urbes, *S. Iago de Tolu*, *Maria*, *Santa Cruz de Mopox*, & trans fluvium *La Barranca de Melambo*. Insulæ littori objacent *Tortuga*, *Fuerte*, *de Baru*, *Caramari*.

Prefectura Popayan.

Præfectura de Popayan subest Aequinoctiali & ad Cartagenam usque versus Septentrionem extenditur, à limitibus vero Novi regni Orientem spectantibus ad mare usque Pacificum excurrit. Civitas *Popayan* ad Borealem Aequatoris plagam altitudinem attingit gradum 2 $\frac{1}{2}$.

Indoles incolarum multum diversa est ab eorum indole qui Peruviam incolunt, sive ingenii dotes, sive morum civilitatem, humanitatemque respicias. His enim aliisque virtutibus

Peruvianos superant. Aëre fruuntur frigidiore, saluberrimoque, qui in aliis tractibus calidus est, & morborum ferax. Vrbs *Cali* in vallis planicie sita est, ad ripam fluminis *Cauca*, sedes Gubernatoris & Officialium regis, domus fusoriarum, ac gazophylacii regi. Cœnobium habet Mercenariorum & Augustinianorum. *Caramanta* ad eundem fluvium posita est. *S. Fe del Antiochia* dives est auri fodinis prope colliculum *Buritaca*, sic dictum, quod aurum haberet. Sita est in planicie. Incolæ indolis sunt laudatae, corpore vegeto & candido: aëris ea temperies, ut sub dio securi, sine valetudinis noxa, dormiant. Pecorum & fructuum lata fœcunditate gaudet, lacusque habet piscibus refertos. *Caspas de Rodas* militum dux colonos in eam deduxit an. 1541. Vrbs *S. Iago de Arma* plurimas habet auri fodinas, ad Cameram Novi Regni pertinens, uti & Antiochia. Triticum nec semina Castellana fert, licet sua & quæ regionibus hisce propria sunt ac nativa, abundanter ferat. Tanta fuit indigenarum immanitas & crudelitas, ut vivi mortuos esse non exhoruerint; nec maritus conjugi, filius patri, frater sorori hac in parte parcat. Vrbs de *S. Anna de Ancerma*, antropophagos etiam habet, qui nudi incedunt, nulla habentes simulachra, nullas, quas adorent, imagines. Tritici & pecorum expers est, sed tonitrubus quam maxime infestatur, auri tamen fodinis beatissima. *Cartago* regione sita temperata parum habet auri. Montes habet plurimos, in quibus leones, tigrides, boves, damæ pascuntur. Colonos accepit à duce Georgio Robledo, qui Carthaginem vocavit, hanc ob causam, quod coloni omnes essent Cartagena oriundi. Vrbs *Timana* sita est, ubi vallis Neyva incipit. Indi hujus loci barbara crudelitate infames sunt, utpote qui captorum hominum carnes in macellis precio divendant. Habet hæc ditio collem, è quo magnes eruitur. Vrbs *S. Sebastiani de la Plata* aurifodinas habet plurimas, & territorio suo 24 continent Indorum classes ac tribus. Sunt & hic urbes *Almaguer*, *Truxillo*, *Madrigal*, *Agreda*, & urbs *Pasto*, ita dicta, quod pacuorum copia luxuriet. Aurifodinas habet, & 24000 sub unica præfectura Indos, oculorum vitio laborantes, torpidos, & incomptos. cum sub paganismo viverent, nullas habebant imagines, quin exacto hujus vitæ tempore, se in locis quibusdam amœnioribus ac Elysii campis suaviter viciros credunt.

America.

N

DESCRI